

Servicedocument HO – 2021-2022

versie 15

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
Publicatiedatum: 10 mei 2022

Inhoud

Inleiding.....	1
Paragraaf 1 – Geldende coronamaatregelen in het ho	2
Paragraaf 2 – Richtlijnen	6
2.1 Studentenwelzijn	6
2.2 Toelating.....	7
2.3 (Decentrale) selectie (BA en MA)	11
Selectieprocedures numerus fixusopleidingen 2022	11
2.4 Bindend Studie Advies (bsa) in studiejaar 2021-2022.....	11
Bsa bij hogescholen	12
Bsa bij universiteiten.....	12
2.5 Internationale mobiliteit.....	12
Studenten en personeel in het buitenland	12
Internationale studenten in Nederland.....	12
2.6 Beschikbaarheid stages.....	13
2.7 Financiële effecten voor studenten	14
2.8 Profileringsfonds	14
2.9 Accreditatie	15
2.10 Kwaliteitsafspraken	16
2.11 Online surveillance en proctoring.....	16

Inleiding

Met het servicedocument wordt beoogd om instellingen handreikingen te bieden waarmee in de praktijk invulling kan worden gegeven aan de coronamaatregelen die van invloed zijn op het hoger onderwijs en hoe binnen diverse thema's omgegaan wordt met de uitdagingen die de coronapandemie met zich meebrengt. Hogeronderwijsinstellingen hebben veel aandacht voor de effecten van corona(maatregelen) op studenten en spannen zich al lange tijd maximaal in om het onderwijs en de tentaminering doorgang te laten vinden. Het uitgangspunt is om de nadelige effecten van de coronamaatregelen voor studenten zoveel mogelijk te beperken en op een veilige en verantwoorde manier fysiek onderwijs te organiseren.

Leeswijzer

In paragraaf 1 van dit document vindt u de actuele coronamaatregelen in het hoger onderwijs (hierna: ho) met daarbij gedetailleerde informatie over de uitwerking. Wanneer de maatregelen versoepeld of juist aangescherpt worden, wordt bezien of aanpassing van paragraaf 1 van dit document nodig is. Als passages in strijd zijn met elkaar, is de tekst uit paragraaf 1 leidend.

In paragraaf 2 van dit document vindt u aanvullende richtlijnen en afspraken die als doel hebben om de continuïteit van het onderwijs te borgen, waarbij men oog houdt voor de belangen van alle betrokken partijen. Deze richtlijnen en afspraken zullen slechts worden aangepast wanneer hiertoe aanleiding is en blijven in principe ongewijzigd. Voor sommige richtlijnen en afspraken gelden alternatieve termijnen, die in dit document expliciet worden benoemd.

Update 15

In deze update is de volgende wijziging aangebracht:

- Paragraaf 2 –
 - Voorwaardelijke toelating

Paragraaf 1 – Geldende coronamaatregelen in het ho

Samenvatting maatregelen

- Huidige maatregelen
 - De basismaatregelen ten aanzien van hygiëne en gezondheid;
 - Het stimuleren en faciliteren van het vrijwillige zelftestbeleid bij klachten;
 - Het stimuleren en faciliteren van de [isolatie- en quarantaineregels](#);
 - De zorg voor goede luchtkwaliteit en ventilatie;
 - Het algemene advies vanuit de Rijksoverheid aan individuen om op drukke plekken een mondkapje te dragen.

Basismaatregelen

De basismaatregelen ten aanzien van hygiëne en gezondheid om verspreiding van het coronavirus te voorkomen blijven van kracht. Het is belangrijk dat iedereen de basismaatregelen blijft volgen, ook wanneer men gevaccineerd is (zie ook de [webpagina](#) op Rijksoverheid). We lichten hieronder categorieën basismaatregelen toe met, waar relevant, een toespitsing op hoe deze worden toegepast in het onderwijs.

Hygiëne

Er is in onderwijsgebouwen voldoende desinfectiemiddel aanwezig en oppervlakken worden frequent schoongemaakt. Daarnaast geldt voor iedereen:

- was vaak en goed uw handen; en
- hoest of nies in uw elleboog.

Maatwerk

Van de onderwijsinstelling wordt verwacht dat zij met medewerkers en studenten die om gezondheidsredenen van zichzelf of naasten (nog) niet naar de instelling kunnen of durven komen, met maatwerk en vanuit gezond verstand en wederzijds respect tot passende oplossingen te komen.

Testen

Van onderwijsinstellingen wordt gevraagd het testbeleid onder de aandacht te brengen bij medewerkers en studenten en hen te stimuleren zich daaraan te houden. Dit houdt in dat men bij

klachten thuisblijft en zich test met een zelftest of in bepaalde gevallen een afspraak maakt bij de GGD.

Van onderwijsinstellingen wordt gevraagd om de waarde van zelftesten uit te dragen en waar mogelijk de distributie van zelftesten op onderwijslocaties te faciliteren.

- Studenten en medewerkers van deelnemende bekostigde onderwijsinstellingen kunnen via het landelijke portaal (www.zelftestonderwijs.nl) een aanvraag indienen en per aanvraag vier zelftests kosteloos laten thuisbezorgen.
- Daarnaast is het voor alle onderwijsinstellingen met een BRIN-nummer en geregistreerd onderwijs (CROHO) mogelijk om zelftesten op onderwijslocaties geleverd te krijgen. Er worden in tegenstelling tot het voorjaar van 2021 enkel zelftesten geleverd op aanvraag. Aanvragen kunnen worden ingediend door het gewenste aantal zelftesten en de afleverlocatie te mailen naar zelftesten@minocw.nl (zie ook de [webpagina](#) met eerdere communicatie hierover op Rijksoverheid).
- Het blijft de verantwoordelijkheid van de studenten en medewerkers om zichzelf te testen. Van instellingen wordt niet verwacht dat zij een nieuwe infrastructuur optuigen om zelftesten te verspreiden. Wel wordt van hen verwacht dat zij studenten wijzen op het belang van zelftesten en communiceren over de mogelijkheden die studenten hebben om aan de zelftesten te komen.

Quarantaine en isolatie

Van onderwijsinstellingen wordt gevraagd het quarantaine- en isolatiebeleid onder de aandacht te brengen bij medewerkers en studenten en hen te stimuleren zich daaraan te houden. De geldende quarantainemaatregelen zijn te vinden via de [quarantainecheck](#) van de Rijksoverheid.

- Van de instelling wordt verwacht dat zij adequaat en in redelijkheid meedenkt met studenten en medewerkers die gebonden zijn aan de geldende adviezen voor quarantaine of isolatie en daardoor niet fysiek aanwezig kunnen zijn bij onderwijs- of examenonderdelen. Het is aan de instelling om in dit geval maatwerk te bieden. Hierbij is aandacht voor het voorkomen van negatieve consequenties voor studenten en medewerkers (bijvoorbeeld verhoogde onderwijslast en studievertraging) als gevolg van deze adviezen.
- Als het door het naleven van quarantaine- en isolatiebeleid tijdelijk niet mogelijk is om voor een bepaalde groep of opleiding volledig fysiek onderwijs te geven, kan worden gebruikgemaakt van online mogelijkheden.

Luchtkwaliteit en ventilatie

Frisse lucht is belangrijk. Frisse lucht helpt om de overdracht van het virus te beperken. Voor elke instelling geldt dat zij zich dient te houden aan het Bouwbesluit 2012, waarin minimale eisen staan opgenomen met betrekking tot de luchtverversing. Voor de exacte normen verwijzen wij naar [Afdeling 3.6 van het Bouwbesluit 2012](#). Naast het Bouwbesluit zijn in het hoger onderwijs ook de ARBO-catalogussen van het [hbo](#) en -wanneer de nieuwe catalogus is gepubliceerd- [de universiteiten](#) van toepassing. Daarnaast kan het [Programma van Eisen van 'Frisse Scholen'](#) als leidraad dienen voor een prettig werk- en studieklimaat. Om zorgen rondom ventilatie zo goed mogelijk te kunnen wegnemen geldt aanvullend het volgende:

1. Structurele zorgen en signalen vanuit werknemers worden in het Lokaal Overleg tussen werkgevers en werknemers behandeld.
2. Instellingen besteden aandacht aan de communicatie over ventilatie en luchtkwaliteit in de onderwijsruimten. De instelling controleert of er aan de normen wordt voldaan of laat dit doen door de beheerder. Als de onderwijsruimte niet aan de normen blijkt te voldoen, zal de instelling hierop acteren.

3. Binnen de instelling is duidelijk waar medewerkers en studenten terecht kunnen met hun zorgen of vragen over ventilatie en luchtkwaliteit. Medewerkers en studenten kunnen bij twijfel over de ventilatie meetgegevens bij de instelling aanvragen.

4. De instelling draagt tevens zorg voor duidelijke communicatie over genomen maatregelen ten behoeve van ventilatie en onderhoud van de installaties, bijvoorbeeld via mailings, website of ventilatie-informatie in elke lesruimte.

Mondkapjes

In het algemeen worden mensen met een kwetsbare gezondheid door de Rijksoverheid aangeraden een mondkapje te dragen om zichzelf te beschermen. Altijd geldt: houd rekening met elkaar en respecteer de keuzen van mensen die een mondkapje willen blijven dragen.

Thuiswerkadvies

Het thuiswerkadvies is vervallen, wel word er aan instellingen gevraagd om met werknemers afspraken te maken om hybride werk te blijven stimuleren. Er is extra aandacht voor medewerkers die tot risicogroepen behoren of die vanwege (gezondheids)redenen van zichzelf of naasten graag afspraken met hun werkgever maken over (fysieke) aanwezigheid.

Vervoersafspraken

Om piekdrukke en daarmee samenhangende onwenselijke situaties in het openbaar vervoer te voorkomen, wordt aan onderwijsinstellingen in het hoger onderwijs (en mbo) nadrukkelijk gevraagd om lokaal/regionaal in gesprek te blijven met de betrokken vervoerders en indien nodig met de uitkomsten van die gesprekken rekening te houden. De te maken afspraken beperken niet de mogelijkheden voor het verzorgen van fysiek onderwijs, maar zorgen ervoor dat iedereen de onderwijsinstelling zo veilig en comfortabel mogelijk kan bereiken en piekdrukke zoveel mogelijk wordt voorkomen.

Aanvullende lokale of regionale maatregelen

Het instellingsbestuur is verantwoordelijk voor de veiligheid op de instelling, en voor de naleving en implementatie in de eigen instelling van alle overheidsmaatregelen. Daarbij zorgt het instellingsbestuur voor goede afstemming met en waar nodig instemming van de medezeggenschapsorganen. Dit geldt ook bij besluiten over de wijze waarop het onderwijs wordt georganiseerd. De GGD kan een onderwijsinstelling adviseren om aanvullende maatregelen te treffen. In het uiterste geval kunnen (delen van) instellingen worden gesloten op advies van de veiligheidsregio. Van een onderwijsinstelling wordt verwacht dat zij alert is op grote veranderingen ten aanzien van afwezigheid/ziekteverzuim van personeel of studenten. Bij een onverhoopte (gedeeltelijke) sluiting informeert de instelling de koepelorganisatie, die vervolgens het ministerie van OCW informeert.

Vaccinatie

Vaccinatie blijft een cruciaal onderdeel in de strategie om het coronavirus te bestrijden. Onderwijsinstellingen worden verzocht om actief in overleg te treden met de GGD over het laagdrempelig informeren over en faciliteren van vaccinatie (inclusief booster) onder studenten en medewerkers.

Verwachtingen en communicatie

In situaties waarin de bovenstaande maatregelen geen concrete uitkomst bieden, wordt van onderwijsinstellingen verwacht dat zij met redelijkheid en gezond verstand in relatie tot andere geldende regels tot een passende afwegingen komen. Van instellingen wordt daarnaast, gegeven hun verantwoordelijkheid voor een gezonde en veilige werk- en onderwijsomgeving, verwacht dat zij de veiligheid en gezondheid van studenten en medewerkers in acht blijven nemen bij het organiseren van (onderwijs)activiteiten. Instellingen worden in dit kader ook expliciet verzocht om met studenten of medewerkers in gesprek te gaan wanneer zij om (gezondheids)redenen voor zichzelf of naasten aanvullende maatregelen in acht willen nemen. Het is van groot belang dat medewerkers en studenten de geldende maatregelen in acht blijven nemen. Van instellingen wordt

hierbij nadrukkelijk gevraagd om actief en helder te blijven communiceren met studenten en medewerkers over:

- de geldende regels en de consequenties daarvan voor het onderwijs;
- de noodzaak om zich daaraan te houden;
- het belang en de beschikbaarheid van zelftesten;
- het grote belang van vaccinatie en de mogelijkheden om zich ook zonder afspraak te laten vaccineren.

Paragraaf 2 – Richtlijnen

De bijzondere omstandigheden blijven van alle partijen in het hoger onderwijs (instellingsbesturen, docenten, studenten, medewerkers, toezichthouders en OCW) flexibiliteit en inspanning vragen. Bij het borgen van de continuïteit van het onderwijs, houdt men oog voor de belangen van al deze betrokken partijen.

OCW en instellingen moeten zich gezamenlijk inspannen om zoveel mogelijk passende oplossingen te zoeken voor vraagstukken die optreden als gevolg van corona(maatregelen). In het algemeen geldt dat instellingen zich inspannen om nadelen voor studenten zoveel mogelijk te voorkomen.

Instellingen wordt geadviseerd om bij twijfel contact op te nemen met de respectievelijke koepelorganisatie die de vragen en zorgen inventariseert en bundelt en hierover contact houdt met het ministerie van OCW. OCW blijft betrokken en zal meedenken over mogelijke oplossingen, hierbij wordt door OCW in voorkomende gevallen ook afgestemd met toezichthouders.

Instellingen zijn sinds het begin van de crisis in veel gevallen genoodzaakt geweest hun onderwijs- en examenregeling (OER) aan te passen, wanneer de coronamaatregelen ertoe leidden dat onderwijsactiviteiten en tentaminering anders moesten worden vormgegeven dan aanvankelijk in de OER vastgesteld. Uitgangspunt blijft dat instellingen in gevallen waarin naleving van de coronamaatregelen tot gevolg heeft dat een instelling moet afwijken van de geldende OER, de OER daarop moet worden aangepast, eventueel met gebruik van een addendum op de geldende OER. De medezeggenschap wordt betrokken, conform de reguliere wettelijke bepalingen omtrent de vaststelling van (delen van) de OER.

Voor beslissingen die volgen uit de coronamaatregelen, bijvoorbeeld rond opschaling van onderwijsactiviteiten en roostering geldt dat de medezeggenschap, zowel centraal als decentraal, haar instemmings- en adviesrechten op reguliere wijze uitoefent. De medezeggenschap toont hierbij het nodige procesmatige aanpassingsvermogen en stelt zich waar nodig flexibel op. De instelling zorgt ervoor dat de medezeggenschap goed geïnformeerd blijft.

Overmacht

Gedurende de werkingsduur van de maatregelen van het kabinet zijn op grond van de beste juridische kennis van dit moment de onderwijsinstellingen op grond van overmacht niet gehouden geweest tot de naleving van bekostigingsvoorwaarden, wanneer dat direct of indirect verband hield met de crisis, indien zij voldoende inspanning hebben geleverd om het onderwijs te realiseren. Dezelfde overmachtssituatie geldt voor de aansprakelijkheid ten opzichte van derden (ouders, studenten). Dit ontslaat instellingen niet van de plicht om waar dit als gevolg van de coronamaatregelen nodig is, aanpassingen van de eigen regelgeving zoals de OER, zo snel mogelijk vast te leggen.

2.1 Studentenwelzijn

- Het omschakelen naar online onderwijs en het terugschakelen naar fysiek onderwijs, vraagt veel van de flexibiliteit van studenten en dit kan zijn weerslag hebben op het welzijn van studenten.
- Van de instelling wordt verwacht dat zij adequaat en in redelijkheid meedenkt met studenten in een kwetsbare situatie (ziekte, kwetsbare gezondheid etc.) die hierdoor niet fysiek aanwezig kunnen zijn bij onderwijs- of examenonderdelen. De instelling spannen zich in om in dit geval maatwerk te bieden. Hierbij is aandacht voor het wegnemen van belemmeringen die gelijke kansen van studenten in de weg kunnen staan, bijvoorbeeld verhoogde onderwijslast, als gevolg van deze kwetsbare situatie.
- OCW, Expertisecentrum Inclusief Onderwijs, de koepelorganisaties (VH, UNL, UvH) en studentenorganisaties (ISO, LSVb), vertegenwoordigd in de landelijke werkgroep

Studentenwelzijn, hebben gezamenlijk aandacht voor het welzijn van studenten. Het gaat hierbij over studenten met een extra ondersteuningsvraag, bijvoorbeeld vanwege belemmeringen als gevolg van een functiebeperking, chronische ziekte of psychische klachten, gendertransitie, zwangerschap en jong ouderschap en vanwege bijzondere familieomstandigheden, zoals mantelzorg. De partijen erkennen dat deze studenten extra begeleiding nodig hebben en hebben hier blijvende aandacht voor.

- In december 2021 heeft het Expertisecentrum Inclusief Onderwijs effectieve manieren om aan studentenwelzijn te werken verzameld op de website <https://kennisbankstudentenwelzijn.nl>. Op deze website kan thematisch en op specifieke doelgroepen gezocht worden met de zoekterm corona, waarna verschillende aanpakken en maatregelen worden gepresenteerd die zijn verzameld binnen het Landelijk netwerk studentenwelzijn. Hierin is ook opgenomen de handreiking die de werkgroep Studentenwelzijn op 16 juli 2020 heeft gepubliceerd over 'Studentenwelzijn' in Coronatijd, met aandachtspunten om onder bijzondere omstandigheden de stress voor studenten met een ondersteuningsvraag te verminderen.
- Voor studenten met een ondersteuningsbehoefte staat daarnaast op de website <https://www.hogeronderwijstoegankelijk.nl> alle informatie en links over bijvoorbeeld, laagdrempelige psychologische hulpverlening en andere hulp waar zij aanspraak op kunnen maken. Deze website is ook in het Engels beschikbaar voor internationale studenten
- Via het Nationaal Programma Onderwijs hebben onderwijsinstellingen middelen ontvangen die kunnen bijdragen aan het vergroten van het welzijn van studenten.
- Daarnaast hebben onderwijsinstellingen nadrukkelijk aandacht voor het mentale welzijn van studenten en specifiek het mentale welzijn van internationale studenten. De mentale gezondheid van internationale studenten staat, net als bij de Nederlandse studenten onder grote druk, maar hun situatie is vaak anders omdat zij geen (goed) sociaal vangnet hebben in Nederland. (Sociale) binding met de onderwijsinstelling is extra belangrijk voor deze groep om eenzaamheid tegen te gaan.

2.2 Toelating

Voorwaardelijke toelating 2022-2023

Ook in 2022 geldt dat een deel van de (aspirant-)studenten door de coronacrisis niet voldoet aan de vooropleidings- of toelatingseisen van de beoogde vervolgopleiding, omdat vanwege coronamaatregelen onderwijs niet kon worden verzorgd of gevolgd, een stage niet kon worden voltooid, of één of meerdere examens, tentamens, of toetsen niet konden worden afgenomen of afgelegd. Daarom heeft de minister van OCW een wetsvoorstel ingediend bij de Tweede Kamer, waarmee voor studiejaar 2022-2023 wederom mogelijk wordt gemaakt dat instellingen (aspirant-)studenten in bepaalde gevallen voorwaardelijk kunnen toe laten tot de vervolgopleiding. Bij het vastleggen van afspraken over voorwaardelijke toelating is ervan uitgegaan dat wetgeving tijdig tot stand komt.

Voorwaardelijke toelating is in alle gevallen een volwaardige inschrijving. Voor de (aspirant-)student betekent dit dat hij/zij recht heeft op alle voorzieningen waar een reguliere (aspirant-)student ook recht op heeft, inclusief de studiefinancieringsrechten. Voor instellingen betekent dit onder andere dat zij voorwaardelijk toegelaten studenten voor bekostiging in aanmerking kunnen brengen. De procedure voor voorwaardelijke toelating die de (aspirant-)student dient te doorlopen dient laagdrempelig en toegankelijk te zijn en niet tot onnodige extra administratieve lasten te leiden voor de instellingen en de studenten. Nadere afspraken die betrekking hebben op specifieke doelgroepen, zijn hierna opgenomen bij de betreffende doelgroep. Wanneer een (aspirant-)student onverhoopt na voorwaardelijk te zijn toegelaten toch de opleiding moet verlaten, zullen de instellingen ervoor zorgen dat de student de studiepunten die hij/zij gedurende de periode van de voorwaardelijke toelating heeft behaald, zo veel mogelijk kan benutten in zijn/haar vervolgstudie. Als de student één of meerdere tentamen(s) met goed gevolg heeft afgelegd, ontvangt deze hiervoor een bewijsstuk dat de student (op een later instroommoment) kan overhandigen bij de vervolgopleiding. De examencommissie van de vervolgopleiding bepaalt op basis hiervan of en voor welke vrijstellingen de student eventueel in aanmerking komt.

Studenten die voorwaardelijk zijn toegelaten dienen binnen een bepaalde termijn alsnog aan de vooropleidings- of toelatingseisen van de vervolgopleiding te voldoen, bijvoorbeeld door een nog af te ronden vooropleiding af te ronden. Voor studenten die voorwaardelijk instromen in een bacheloropleiding wordt de uiterlijke datum voor het alsnog voldoen aan de vooropleidingseisen vastgelegd op 1 januari 2023. Voor voorwaardelijke instroom in de masteropleiding geldt dat de instelling een datum vaststelt voor het alsnog voldoen aan de toelatingseisen die niet eerder ligt dan 1 januari 2023 en niet later dan 1 september 2023. Indien het de student niet lukt, beëindigt de instelling de inschrijving van de student en dient de student de opleiding te verlaten. Het is dus voor de student van belang dat de nog af te ronden onderwijsactiviteiten zoals examens/tentamens tijdig worden georganiseerd, zodat studenten daadwerkelijk in staat worden gesteld om tijdig alsnog aan de instroomeisen te voldoen. In incidentele gevallen kan het voorkomen dat de student buiten zijn/haar schuld niet binnen de gestelde termijn aan de eisen heeft kunnen voldoen. Als dat leidt tot een onbillijkheid van overwegende aard heeft de ho-instelling de mogelijkheid de student langer de tijd te geven om aan de eisen te voldoen. De oorspronkelijk gehanteerde termijn kan in alle gevallen, of het nu gaat om een voorwaardelijke toelating tot een bacheloropleiding of een masteropleiding, uiterlijk worden verlengd tot 1 september 2023.

Mbo naar hbo

- Voor mbo-4 studenten geldt dat voorkomen moet worden dat een student volgend studiejaar niet aan zijn hbo-opleiding (bachelor of associate degree) kan beginnen door een kleine studievertraging, die ontstaan is door de coronacrisis. Het gaat dan om de mbo-4-student die door deze crisis nog één of enkele kleine onderdelen van de studie niet heeft kunnen afronden vóór 1 september 2022, dan wel in de afronding van beroepspraktijkvorming zit, en dat wel vóór 1 januari 2023 kan doen. De hogeschool zal deze student toch al toelaten tot de opleiding. Als het mbo-diploma niet vóór 1 januari 2023 wordt behaald, wordt de inschrijving van de student bij de hbo-opleiding beëindigd.
- Bij voorwaardelijke toelating tot een hbo-opleiding bij een bekostigde instelling stelt de mbo-instelling vóór 15 augustus 2022 een onderbouwd afrondingsadvies op. Het advies beantwoordt de vraag of in redelijkheid verwacht mag worden dat de student vóór 1 januari 2023 de betreffende mbo-opleiding afrondt, daarbij in acht nemend dat de student in die periode tevens begint aan een vervolgopleiding in het hbo en ook daar aan de gestelde eisen moet voldoen. De MBO Raad en de Vereniging Hogescholen maken afspraken over de minimale vereisten waaraan dit afrondingsadvies moet voldoen.
- Het afrondingsadvies speelt bij de instelling van de vervolgopleiding een zwaarwegende rol bij het besluit om de student voorwaardelijk toe te laten. Indien er bij de vervolgopleiding naar aanleiding van het afrondingsadvies gereede twijfel is over de haalbaarheid van het tijdig afronden van de mbo-opleiding in combinatie met de vervolgopleiding, dan zullen de opleidingen met elkaar in overleg treden over het besluit van de beoogde opleiding om toelating al dan niet mogelijk te maken.
- De student die voorwaardelijk wordt toegelaten, wordt vanaf het moment van toelating passend begeleid door zowel de mbo- als de hbo-instelling en beide zorgen voor een 'warme overdracht'. Indien gewenst kunnen de mbo- en de hbo-instelling op regionaal niveau overleg voeren over de verdere uitvoering en de wijze waarop zij verder met elkaar in overleg treden over de voorwaardelijke toelating.
- Ook bij niet-bekostigde hogeronderwijsinstellingen geldt dat de mbo-instelling en de hogeschool met elkaar in overleg treden om afspraken te maken over het (niet) toelaten van de student op basis van een afrondingsadvies. Het toelatingsbesluit van de examencommissie van de hogeronderwijsinstelling is leidend.
- De mbo-student wordt ingeschreven bij de hbo-opleiding en blijft daarnaast tijdens de afronding van de laatste onderdelen van de opleiding ook ingeschreven bij de mbo-instelling. De mbo-student heeft geen recht meer op mbo-studiefinanciering, maar gaat over naar de studiefinanciering in het hoger onderwijs. Gedurende de periode dat de student ingeschreven staat in zowel mbo als hbo, gaat de betaling van les- of cursusgeld in het mbo door. Op grond van artikel 7.48, tweede lid van de WHW wordt het verschuldigde collegegeld in het hoger onderwijs verrekend met het feitelijk betaalde les- of cursusgeld. De hogescholen brengen de studenten in aanmerking voor bekostiging.

Ad-opleiding naar bachelor

- Ook studenten aan een associate degree-opleiding die vanwege studievertraging door COVID-19 niet aan de (nadere) vooropleidingseisen voor doorstroom naar de bacheloropleiding kunnen voldoen, kunnen voorwaardelijk worden toegelaten tot een hbo-bacheloropleiding. Indien een student aan een associate degree-opleiding voorwaardelijk is toegelaten geldt dat hij/zij tot 1 januari 2023 de tijd krijgt alsnog aan de vooropleidingseisen te voldoen. De meeste associate degree-studenten zullen echter met hun havo- of mbo-diploma reeds voldoen aan de vooropleidingseisen van de hbo-bacheloropleiding, waardoor zij deze sowieso kunnen voortzetten. Ook als zij hun studievertraging niet voor 1 januari 2023 hebben ingehaald.

Hbo propedeuse naar wo

- Voor de doorstroom van hbo-propedeuse-studenten naar een wo-bachelor geldt in zijn algemeenheid dat voorkomen moet worden dat studenten volgend studiejaar niet kunnen starten met hun wo-bachelor omdat zij door de coronacrisis niet in de gelegenheid zijn geweest hun hbo-propedeuse voor 1 september 2022 te voltooien, doordat zij één of enkele vakken niet hebben kunnen afronden. Universiteiten krijgen daarom voor het collegejaar 2022-2023 de ruimte af te wijken van de eis dat een hbo-propedeuse moet zijn afgerond, onder enkele voorwaarden.
- Hbo-propedeuse studenten die door willen stromen naar een wo-bachelor, vragen bij hun hbo-instelling een afrondingsadvies aan. Dit advies beantwoordt de vraag of het in de rede ligt dat de betreffende student vóór 1 januari 2023 de betreffende propedeuse afrondt.
- Het afrondingsadvies van de hbo-instelling moet de student uiterlijk 1 augustus 2022 inleveren bij de wo-instelling. De wo-instelling beoordeelt of de desbetreffende student voorwaardelijk toelaatbaar is tot de bachelor op basis van het afrondingsadvies in relatie tot de zwaarte van de vervolgopleiding. Voor wo-opleidingen die extra eisen stellen aan de toelating bovenop het bezit van een hbo-propedeuse, is maatwerk vereist.
- Indien het de voorwaardelijk toegelaten student niet lukt om voor 1 januari 2023 de hbo-propedeuse af te ronden, wordt hij/zij van de wo-bacheloropleiding uitgeschreven.
- De student wordt ingeschreven in de wo-bachelor en wordt daarnaast tijdens de afronding van de laatste onderdelen van de propedeutische fase ingeschreven bij de hogeschool. De inschrijving in de wo-bachelor wordt aangemerkt als 'eerste inschrijving' in de zin van het Uitvoeringsbesluit WHW 2008. Dit houdt in dat de student collegegeld betaalt aan de instelling die de wo-bacheloropleiding verzorgt en dat deze instelling bekostiging ontvangt.

Pabo instroom

- Voor het studiejaar 2022-2023 wordt er gewerkt aan een experimenteerbesluit dat het mogelijk moet maken om studenten die nog niet voldoen aan de bijzondere nadere vooropleidingseisen, ook te laten beginnen met de pabo. Onder dit experiment moeten studenten nog steeds de toelatingstoets(en) maken. Er wordt hard gewerkt om het experiment tijdig van start te laten gaan. Meer informatie over het experiment is te vinden op: www.goedvoorbereidnaardepabo.nl/gewijzigde-inzet-toelatingstoetsen/
- Studenten die wel voldoen aan de bijzondere nadere vooropleidingseisen voor de start van de opleiding, maar niet voldoen aan andere vooropleidingseisen, bijvoorbeeld omdat het mbo-diploma nog niet is afgegeven, kunnen voorwaardelijk worden toegelaten als het niet voldoen aan de vooropleidingseisen het gevolg is van COVID-19.

Doorstroom bachelor - master

- Hogescholen en universiteiten krijgen de ruimte om, indien aan alle eerder genoemde voorwaarden voor voorwaardelijke inschrijving is voldaan, af te wijken van de eis dat de aspirant-student voorafgaand aan de inschrijving voor een masteropleiding een bacheloropleiding moet hebben afgerond dan wel in het bezit moet zijn van kennis, inzicht en vaardigheden op bachelorniveau.
- Hogescholen en universiteiten zullen de ruimte die hen aldus wordt geboden, elk invullen op de wijze die het best past bij specifieke kenmerken van de overgang van bachelor naar master in respectievelijk het hbo en het wo.
- De hogescholen kunnen voor hun masteropleidingen op basis van een afrondingsadvies van de bacheloropleiding en een weging van de zwaarte van de masteropleiding, besluiten over de voorwaardelijke toelating van studenten. De instelling stelt een uiterlijke datum vast

waarbinnen de student alsnog aan de toelatingseisen dient te voldoen die niet eerder ligt dan 1 januari 2023 en niet later dan 1 september 2023.

- Uiterlijk voor 23 mei 2022 communiceren alle wo-masteropleidingen aan aspirant-studenten (inclusief studenten die vanuit een pre-master doorstromen naar de master) wat de voorwaarden zijn voor instroom in masteropleidingen in het studiejaar 2022-2023. Zij besteden daarbij extra aandacht in de communicatie naar studenten van buiten de eigen instellingen zoals hbo-studenten.
- Oorzaken voor studievertraging die voorwaardelijke toelating tot de master rechtvaardigen staan beschreven in de Regeling afwijkende inschrijving hoger onderwijs COVID-19. Een voorbeeld is het niet doorgang vinden van (fysiek) onderwijs.
- Zowel in het hbo als in het wo wordt de bachelorstudent ingeschreven in de masteropleiding en daarnaast voor de afronding van de laatste onderdelen van de bacheloropleiding daar eveneens ingeschreven. De masteropleiding wordt aangemerkt als 'eerste inschrijving' in de zin van het Uitvoeringsbesluit WHW 2008. Dit houdt in dat de student collegegeld betaalt aan de instelling die de masteropleiding verzorgt en dat ook deze instelling bekostiging ontvangt.

Internationale instroom

- Instellingen krijgen de mogelijkheid om aspirant-studenten uit het buitenland die nog niet in het bezit zijn van kennis, inzicht en vaardigheden op het niveau van een bachelorgraad in het wo of hbo, voorwaardelijk toe te laten tot een masteropleiding. Beoogd wordt om daarmee te voorkomen dat aspirant-studenten uit het buitenland niet in de masteropleiding kunnen instromen, enkel omdat zij vanwege de coronacrisis één of enkele vakken niet hebben kunnen afronden. Het gaat hier om die studenten die al van plan waren naar Nederland te komen, maar door de coronacrisis in de knel zijn gekomen. Instelling kunnen deze studenten alsnog de gelegenheid geven om hun voorgenomen studie in Nederland te starten.
- Voor internationale studenten uit de Europese regio die in een bacheloropleiding willen instromen geldt al een vrijstelling van de toelatingseisen op grond van de WHW. Dat betekent dat studenten uit de Europese regio die vertraging hebben opgelopen door de coronacrisis, in de Nederlandse bacheloropleiding toelaatbaar zijn zonder diploma indien zij ook in eigen land zonder diploma worden toegelaten tot het hoger onderwijs. Zowel voor studenten van binnen als buiten de Europese regio wordt er geen aanvullende mogelijkheid gecreëerd om voorwaardelijk te worden toegelaten.

Instroom vanuit Caribisch Nederland

- Het Besluit eindexamens 2022 heeft geen betrekking op de door de Caribbean Examinations Council (CXC) afgenomen examens. Voor CXC studenten geldt dat zij vanwege de lokale situatie mogelijk niet tijdig in het bezit zullen zijn van een diploma. Hogeronderwijsinstellingen zijn bevoegd deze studenten in te schrijven als zij ten gevolge van COVID-19 nog niet aan alle vooropleidingseisen voldoen (bezit diploma). De voorwaardelijke toelating is een volwaardige inschrijving als student. Voor de (aspirant-)student betekent dit dat hij/zij recht heeft op alle voorzieningen waar een reguliere (aspirant-)student ook recht op heeft, inclusief de studiefinancieringsrechten. Voor instellingen betekent dit dat zij voorwaardelijk toegelaten studenten voor bekostiging in aanmerking kunnen brengen. De procedure voor voorwaardelijke toelating die de (aspirant-)student dient te doorlopen dient laagdrempelig en toegankelijk te zijn en niet tot onnodige extra administratieve lasten te leiden voor de instellingen en de studenten.

1 februari-instroom

- Naast de instroom die plaatsvindt per 1 september 2022 is er ook een aantal bachelor- en masteropleidingen die instroom per 1 februari 2023 mogelijk maken. De verwachting is dat studenten die in februari 2023 regulier willen instromen, dit op basis van een afgeronde vooropleiding kunnen doen. Indien desondanks blijkt dat er tegen die tijd studenten zijn die door COVID-19 nog niet voldoen aan alle vooropleidings- of toelatingseisen voor een opleiding met een februari-instroom, kan het instellingsbestuur ook voor dat reguliere instroommoment een aspirant-student voorwaardelijk toelaten die nog niet aan alle vooropleidings- of toelatingseisen voldoet. In dat geval dient de student uiterlijk 1 september 2023 alsnog aan de toelatingseisen te voldoen.

Aanvullende informatie (voorwaardelijke) toelating 2022-2023

- Vo-leerlingen die het vo-diploma via het staatsexamen vo behalen vallen buiten de gestelde kaders van de voorwaardelijke toelating 2022-2023. De reden is dat deze (aspirant-)studenten naar verwachting op tijd over een diploma beschikken.
- Voor eindexamenleerlingen in het vo is besloten dat de centrale eindexamens dit jaar – net als vorig jaar - doorgang vinden. Dit betekent dat zij tijdig over een diploma kunnen beschikken waarmee zij kunnen doorstromen naar het vervolgonderwijs.
- Aspirant-studenten die middels een Nt2-toets moeten aantonen over voldoende beheersing van de Nederlandse taal te beschikken, kunnen voor het studiejaar 2022-2023 niet voorwaardelijk worden toegelaten als de toets niet is afgelegd. De afnamecapaciteit van Nt2-toetsen is namelijk voldoende.

Voorwaardelijke toelating 2021-2022

Informatie over de voorwaardelijke toelating per overgangsoort voor het studiejaar 2021-2022 staat beschreven in versie 12.0 (september 2021) van het servicedocument hoger onderwijs.

2.3 (Decentrale) selectie (BA en MA)

Instellingen wordt geadviseerd om de selectie zoveel mogelijk digitaal te organiseren (voor zover de coronamaatregelen hiertoe noodzakelijk zijn) en eventueel reservedagen in te plannen. In overleg met de medezeggenschap kan een instelling besluiten de selectieprocedures en –reglementen aan te passen, indien dit noodzakelijk is vanwege de coronamaatregelen. Daarbij moeten de wijzigingen passen binnen de wettelijke eis van ten minste twee soorten kwalitatieve selectiecriteria. Dat betekent dat een instelling ertoe kan besluiten één of meerdere van de selectie-onderdelen te laten vervallen, mits er met de resterende onderdelen nog steeds getoetst wordt op dezelfde twee soorten kwalitatieve toelatingseisen. Aangezien aspirant-studenten zich reeds kunnen aanmelden voor opleidingen met selectieprocedures, is het van belang dat de instelling zo spoedig mogelijk deze studenten informeert over gewijzigde procedures.

Selectieprocedures numerus fixusopleidingen 2022

Als gevolg van de coronacrisis kan het aantal studenten dat zich aanmeldt voor een opleiding met een numerus fixus, maar uiteindelijk niet start met de opleiding, groter zijn dan normaal gesproken. Om die reden kan een instelling in de huidige situatie meer plaatsingsbewijzen uitschrijven voor een numerus fixus opleiding dan de beschikbare capaciteit toelaat. Dit om te voorkomen dat bij een verminderde (internationale) instroom van studenten de beschikbare capaciteit onvoldoende wordt benut. Als er meer uitgeschreven plaatsingsbewijzen worden geaccepteerd dan de beschikbare capaciteit toelaat, moeten alle studenten tot de opleiding worden toegelaten.

2.4 Bindend Studie Advies (bsa) in studiejaar 2021-2022

Hoewel onderwijs in het studiejaar 2021 – 2022 veelal fysiek heeft kunnen plaatsvinden en ook tentaminering fysiek doorgang heeft kunnen vinden, kunnen sommige studenten vertraging ondervinden.

Daarom is gesproken over het bsa, met als doel te zorgen dat studenten in hun studievoortgang niet benadeeld worden door de huidige coronacrisis. In deze afweging wordt ook rekening gehouden met de mentale gezondheid van studenten als gevolg van de coronapandemie. Onderwijsinstellingen communiceren met hun studenten over de voor hun geldende bsa-regels, zodat zij geïnformeerd zijn over de geldende norm.

Bsa bij hogescholen

Hogescholen geven vanwege de coronacrisis ook dit jaar voor eerstejaarsstudenten die studievertraging oplopen en daardoor de norm van het bsa in het studiejaar 2021-2022 niet halen, de mogelijkheid de bsa-norm te halen in het volgend studiejaar. Daarbij zullen hogescholen zich inzetten om ook dit jaar studenten zo goed mogelijk te begeleiden en adviseren, wanneer de studie toch niet passend blijkt. In goed overleg tussen de sector en studentenbonden is deze landelijke afspraak tot stand gekomen. Hogescholen geven uitvoering aan dat besluit. Daarbij treedt de hogeschool in overleg met de medezeggenschap over eventuele uitvoeringsvraagstukken.

Bsa bij universiteiten

De universiteiten hebben onder deze bijzondere omstandigheden besloten de bsa-norm generiek te verlagen met een bandbreedte van 10-15%. Dat betekent dat eerstejaarsstudenten minder studiepunten hoeven te behalen om door te kunnen stromen naar het volgende studiejaar. Alle universiteiten informeren de studenten over de uitwerking hiervan voor hun opleiding. Los van deze generieke maatregel, is het mogelijk om op opleidingsniveau de regels van het bsa verder aan te passen als dat nodig is, gezien de specifieke omstandigheden van die opleiding. De bestaande regelingen bieden daarnaast zoals altijd de mogelijkheid om een uitzondering te maken voor individuele studenten die in de knel zijn gekomen.

2.5 Internationale mobiliteit

Studenten en personeel in het buitenland

- Instellingen hebben ten aanzien van hun studenten en promovendi een zorgplicht. Dit geldt ook voor studenten die in het buitenland studeren of stage lopen. Wat deze zorgplicht in een concreet geval inhoudt, is mede afhankelijk van de eigen instellingsregels, en van wat de instelling mogelijk middels een contract met de onderwijsinstelling in het buitenland hierover heeft afgesproken.
- De instelling houdt daarbij rekening met de RIVM- en GGD-richtlijnen en met het algemene reisadvies dat het ministerie van Buitenlandse Zaken (BZ) heeft afgegeven ten aanzien van het desbetreffende gebied.
- Nuffic informeert Nederlandse studenten via de WilWeg website, sociale media en via de speciale corona-webpagina: <https://www.wilweg.nl/home/coronacrisis-en-studie-stage-of-tussenjaar-in-het-buitenland/>

Internationale studenten in Nederland

- Voor internationale studenten die naar Nederland reizen om een opleiding te komen volgen in het hoger onderwijs, gelden dezelfde quarantaineregels als voor andere mensen die Nederland vanuit het buitenland inreizen. Inreizende studenten kunnen via de quarantainecheck voor reizigers (<https://reizentijdenscorona.rijksoverheid.nl/en>) controleren welke regels voor hen gelden.
- Voor studenten die wonen buiten Nederland, studeren in Nederland en minimaal 1 keer per week terugkeren naar hun woonplaats buiten Nederland bestaan er uitzonderingen. Deze zijn [hier](#) te vinden.
- Voor sommige landen buiten de EU geldt een inreisverbod. Houders van een machtiging tot voorlopig verblijf (hierna: MVV) blijven uitgezonderd van het inreisverbod. Dus ook als zij uit een land komen dat onder het inreisverbod valt, kunnen MVV-houders Nederland inreizen. Studenten en kennismigranten zijn daarmee dus uitgezonderd van het inreisverbod.
- Dat geldt ook voor studenten uit een MVV-vrijgesteld land, dat onder het inreisverbod valt. Deze groep studenten uit een MVV-vrijgesteld land moet met een kennisgevingsbrief inreizen, waarmee zij aantoont dat zij Nederland mag inreizen. Kennismigranten moeten daarnaast een schriftelijke verklaring van de werkgever bij zich hebben.

- Internationale studenten kunnen vanwege coronastudievertraging oplopen, met als gevolg dat zij niet tijdig het aantal studiepunten kunnen behalen dat is vereist om de verblijfsvergunning te behouden. Als onderdeel van de administratie- en bewaarplicht, moet de instelling de studievoortgang van buitenlandse studenten met een verblijfsvergunning registreren, en onvoldoende studievoortgang melden bij de IND. Melding is niet vereist wanneer sprake is van een verschoonbare reden voor de vertraging. Studievertraging als gevolg van corona kan een reden zijn tot verschoonbaarheid van de studievertraging. Voor 2021-2022 lijkt geen sprake meer van onstudeerbaarheid. Mocht in specifieke gevallen toch nog sprake zijn (geweest) van de onmogelijkheid om onderwijs of stage te volgen vanwege corona, dan is sprake van een verschoonbare reden. Hogeronderwijsinstellingen communiceren hierover met de studenten en medewerkers die dit betreft. Wanneer deze verschoonbare reden voor grotere groepen studenten tegelijkertijd aan de orde is, kan een instelling dit ten aanzien van die groep studenten gelijktijdig constateren. Net als in de reguliere situatie wordt in het individuele dossier van de student deze verschoonbare reden vastgelegd. Zie voor meer informatie hierover: <https://www.internationalstudy.nl/wp-content/uploads/2016/02/Richtlijnen-juli2020-Gedragscode-mbt-Corona.pdf>.
- De Engelse taaltoetsen die zijn toegestaan gedurende de periode dat het wegens de maatregelen die zijn getroffen om het coronavirus te bestrijden niet mogelijk is gebruik te maken van de reguliere toetsen, staan vermeld in [de tijdelijke verruiming van artikel 4.2 van de Gedragscode](#). Deze verruiming is van toepassing voor aankomende internationale studenten, waarvan de opleiding aanvangt in het collegejaar 2021-2022 of 2022-2023. Zie voor meer informatie hierover: Richtlijn met betrekking tot de Gedragscode Internationale Student in het Hoger Onderwijs (Aankomende) internationale studenten kunnen informatie vinden op de website Study-in-Holland: <https://www.studyinholland.nl/measures-coronavirus>.

2.6 Beschikbaarheid stages

Als gevolg van de coronacrisis was en is het voor studenten in bepaalde sectoren en regio's lastig om een geschikte stageplek te vinden. Dit is zorgelijk, omdat stages een belangrijk onderdeel van de opleiding zijn en voor een goede verbinding met en voorbereiding op de arbeidsmarkt zorgen. Daarnaast is het doorlopen van een of soms meerdere stages bij een groot aantal opleidingen in het hoger (beroeps)onderwijs een vereiste voor het succesvol afronden van de opleiding.

Als dat nodig is proberen instellingen, voor zo ver mogelijk, stages anders in te vullen of uit te stellen. Datzelfde geldt voor andere praktijkcomponenten van de opleiding, voor zo ver er nog maatregelen gelden die de reguliere doorgang bevorderen. Deze mogelijkheden zijn echter niet onbeperkt. Een gevolg hiervan zou kunnen zijn dat een deel van de studenten studievertraging oploopt.

Een gebrek aan stageplekken wordt o.a. veroorzaakt door beperkingen als gevolg van de coronamaatregelen en het gebrek aan begeleidingsmogelijkheden. Voor sectoren en regio's waar er sprake is van stagetekorten, geldt dat indien nodig instellingen zich waar mogelijk inspannen om samen met de student naar alternatieven te zoeken. Gezien de huidige situatie kan het voorkomen dat het de instelling niet in alle gevallen lukt om passende alternatieven te vinden.

OCW zal samen met de onderwijskoepels en maatschappelijke partners de situatie blijven en zal indien nodig verkennen welke maatregelen er genomen kunnen worden om stages en praktijkonderwijs zoveel mogelijk door te laten gaan. Vanuit het Nationaal Programma Onderwijs zijn middelen toegekend aan instellingen om stages en mogelijke alternatieven zo goed mogelijk te laten doorgaan.

2.7 Financiële effecten voor studenten

- Voor studenten heeft de coronacrisis geleid tot een toename van financiële onzekerheden.
- Studenten in het bekostigd hoger onderwijs kunnen hierbij rekenen op het volgende:
 - o In het Nationaal Programma Onderwijs is aangekondigd dat studenten in het mbo en ho ook voor de studiejaar 2021-2022 en 2022-2023 kunnen rekenen op tegemoetkoming wanneer zij uit de studiefinancieringsrechten lopen (basisbeurs en/of aanvullende beurs).
 - o Studenten kunnen collegegeldkrediet aanvragen. Dat kan ook met terugwerkende kracht tot het begin van het collegejaar.
 - o Voor studenten in de laatste fase van hun studie is financiële compensatie beschikbaar:
 - Alle studenten waarvan in de maanden juni, juli, augustus en september 2020 hun recht op basisbeurs of aanvullende beurs afliep hebben eveneens een financiële tegemoetkoming gekregen. Dankzij de verlenging krijgen ook studenten waarbij in de studiejaar 2020-2021, 2021-2022 en 2022-2023 hun recht op basisbeurs en/of aanvullende beurs afloopt, een financiële tegemoetkoming.
 - o Studenten in het bekostigd hoger onderwijs krijgen in studiejaar 2021-2022 een korting op het collegegeld. Zie voor meer informatie over het collegegeld voor studiejaar 2021-2022: <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/coronavirus-covid-19/documenten/publicaties/2021/03/15/qa-plannen-kabinet-korting-collegegeld-hoger-onderwijs>
 - o Zie voor meer informatie over de tegemoetkoming voor studenten: <https://duo.nl/particulier/corona/tegemoetkoming-voor-studenten-vanwege-corona.jsp>

2.8 Profileringsfonds

- In zijn algemeenheid is het doel van het profileringsfonds het bieden van financiële ondersteuning aan die individuele student die door bijzondere omstandigheden studievertraging oploopt of verwacht op te lopen. Het gaat hierbij om studenten die wettelijk collegegeld betalen en aanspraak hebben (gehad) op een prestatiebeurs (art. 7.51c WHW).
- Studenten die wettelijk collegegeld betalen en aanspraak hebben (gehad) op een prestatiebeurs en die door de coronacrisis te maken krijgen met bijzondere persoonlijke omstandigheden waardoor zij studievertraging oplopen, kunnen aanspraak maken op financiële ondersteuning uit het profileringsfonds. Zij kunnen hiervoor een aanvraag indienen bij hun instelling, die de aanvraag beoordeelt. Het kan hier bijvoorbeeld gaan om studenten die te maken hebben met opgelopen of verwachte studievertraging doordat zij zelf ziek zijn (geweest) door het coronavirus, of vanwege (mantelzorg voor) zieke familieleden. Ook studerende ouders die onderwijs moeten combineren met zorg voor kinderen die thuis zijn doordat zij ziek zijn (geweest) door het coronavirus en daardoor studievertraging oplopen of verwachten op te lopen, kunnen een aanvraag voor een tegemoetkoming uit het profileringsfonds indienen.
- De omstandigheid dat een student studievertraging oploopt of naar verwachting op zal lopen vanwege noodgedwongen aanpassingen in het onderwijsprogramma die de instelling als gevolg van de kabinetsmaatregelen heeft moeten doen, geeft geen aanspraak op het profileringsfonds. Deze situatie is niet aan te merken als – de in de context van het profileringsfonds bedoelde – bijzondere omstandigheid dat de opleiding onvoldoende studeerbaar zou zijn.
- Van instellingen wordt niet verwacht dat zij in het eigen beleid voorzien in aanvullende gronden voor aanspraak om studenten te compenseren voor studievertraging. Dit gezien de overmachtssituatie en de inspanningen die zij plegen om nadelen voor studenten zoveel mogelijk te voorkomen.

2.9 Accreditatie

- Periodieke accreditatie van opleidingen is een belangrijk element in het huidige stelsel van kwaliteitsborging in het hoger onderwijs. Daarom wordt zo veel mogelijk vastgehouden aan de reguliere cycli waarin voor bestaande opleidingen een voor de opleiding vastgestelde inleverdatum geldt.
- Om de onderwijskwaliteit op ten minste het huidige peil te houden, is het tegelijkertijd van belang dat de werkdruk niet verder oploopt. Daarom hebben opleidingen met een oorspronkelijke inleverdatum van 1 mei 2021, 1 november 2021, 1 mei 2022 en 1 november 2022 de mogelijkheid gekregen tot uitstel van het inleveren van het visitatierapport bij de NVAO van maximaal een jaar. Gelet op de bepalingen in de wet is het noodzakelijk dat de instelling uiterlijk op de vastgestelde inleverdatum van de betreffende opleiding een formele accreditatieaanvraag indient en daarbij verzoekt om uitstel voor het inleveren van het visitatierapport. Vanwege de planning van de visitaties kan de instelling ook eerder een formeel beargumenteerd verzoek om uitstel voor het inleveren van het visitatierapport indienen bij de NVAO. De NVAO zal met de betreffende instelling afspraken maken over de periode van uitstel. Hierbij geldt als uitgangspunt: de opleiding krijgt een jaar uitstel tenzij er zwaarwegende redenen zijn om minder of geen uitstel te verlenen. Alsmede: opleidingen waarvan op grond van eerdere versies van het servicedocument de inleverdatum reeds is opgeschoven of opleidingen die op grond van het servicedocument reeds een volledig jaar uitstel hebben gekregen kunnen niet opnieuw uitstel aanvragen. Met inachtneming van de Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area (ESG) wordt van instellingen verwacht dat zij, ook als zij uitstel hebben gekregen, zicht houden op de kwaliteit van het onderwijs en daarbij zoveel mogelijk transparantie en openbaarheid betrachten.
- Instellingen zijn zelf verantwoordelijk voor de organisatie van de visitatie van bestaande opleidingen. Een online visitatie (visitatie op afstand) is tot nader order hierbij het uitgangspunt. Op het moment dat dit uitgangspunt wordt losgelaten, informeert de NVAO de instellingen hierover op een passende wijze. Als het nodig is voor een panel om tot een afgewogen oordeel te kunnen komen kan een fysiek bezoek noodzakelijk zijn. In goed overleg tussen het panel en de opleiding zal worden gekeken hoe – binnen geldende maatregelen – kan worden gekomen tot een mogelijkheid om het panel in gelegenheid te stellen om tot oordeel te komen. Over de wijze waarop NVAO verwacht dat in visitatierapporten aandacht wordt geschonken aan onderwijs in coronatijd zijn instellingen en koepels bij brief d.d. 2 februari 2021 geïnformeerd door NVAO.
- De NVAO heeft een Tijdelijke regeling Toets Nieuwe Opleiding 2.0 uitgewerkt ([zie website NVAO](#)). De regeling geldt voorlopig tot 1 september 2022 - en voor alle aanvragen voor nieuwe opleidingen. Uitgangspunt is dat de beoordeling online plaatsvindt. De aanpassingen in de regeling zijn compatibel met de European Standards and Guidelines, laten de kwaliteitsborging van nieuwe opleidingen intact en maken het mogelijk ook onder onzekere omstandigheden de behandeling van ingediende aanvragen voort te zetten. Met het oog op de bijzondere voorzieningen die OCW en NVAO treffen voor het uitstellen van inleverdata voor bestaande opleidingen omwille van het beheersbaar houden van de werkdruk, wordt van de instellingen verwacht terughoudend te zijn met het indienen van aanvragen voor een toets nieuwe opleiding.
- Op de website van de NVAO wordt voorzien in actuele informatie over de aangepaste procedures.
- Voor opleidingen in afbouw, waarvan de croho-registratie uiterlijk 31 augustus 2021 is geëindigd, is in voorkomende gevallen de croho-registratie verlengd met 1 jaar teneinde te voorkomen dat aan studenten van deze opleidingen die er door de coronacrisis niet in slaagden om voor de definitieve einddatum af te studeren geen diploma meer uitgereikt kon worden. Voor opleidingen met een afbouwdatum na 31 augustus 2021 wordt niet meer voorzien in een verlenging van de croho-registratie.

2.10 Kwaliteitsafspraken

- Het is mogelijk voor instellingen om doelstellingen uit het plan in de tijd naar voren te halen. Instellingen hebben de ruimte om voor bepaalde doelstellingen, zoals digitalisering, eerder kosten te maken, passend bij de aangepaste behoeften van het onderwijs tijdens de coronacrisis. Alle verschuivingen dienen goed te worden afgestemd met de medezeggenschap en de Raad van Toezicht. De instelling reflecteert op de gemaakte keuzes en de voortgang van de plannen in het jaarverslag.
- Zie voor informatie over de procedure de website van de NVAO: <https://www.nvao.net/nl/procedures/nederland/kwaliteitsafspraken>

2.11 Online surveillance en proctoring

Tentamens en examens zullen weer voornamelijk fysiek georganiseerd worden. Het kan echter ook in de komende periode nog voorkomen dat tentamens fysiek op de instelling in grote groepen niet altijd de beste oplossing is, of minder passend is, bijvoorbeeld als besmettingen in een bepaalde regio sterk oplopen. In die situaties zetten instellingen ook in op alternatieven zoals inleveropdrachten, mondelinge toetsen en openboektentamens. In sommige gevallen zijn deze alternatieven niet geschikt. Bijvoorbeeld omdat de toetsingsvorm niet past bij het leerdoel, zoals bij het toetsen van kennis. Alleen als er geen goed alternatief is, kan de inzet van proctoring een geschikte optie zijn om een tentamen af te leggen. Bij tentaminering dient het voorkomen van fraude zorgvuldig te worden afgewogen tegen de privacy van de student. Voor het juiste gebruik van online surveillance en proctoring dienen instellingen gebruik te maken van de handreikingen van de AP¹ en SURF².

- SURF geeft in deze handreiking aan: 'Als de instelling ervoor kiest om online proctoring toe te passen, moet die instelling heel goed uitleggen waarom online proctoring wordt toegepast en hoe het precies in zijn werk gaat.' Op pagina 23 van de handreiking wordt dit advies verder uitgewerkt.
- Ook de AP doet in zijn handreiking een aantal aanbevelingen voor het informeren en instrueren van studenten voorafgaand aan de toepassing van proctoring.
- De student heeft volgens de AVG het recht om bezwaar te maken tegen de verwerking van zijn of haar persoonsgegevens. Specifieke omstandigheden kunnen ervoor zorgen dat inbreuk op de privacy van de student ongerechtvaardigd is. Indien de onderwijsinstelling niet kan aantonen dat de dwingende gerechtvaardigde belangen van de onderwijsinstelling zwaarder wegen dan de belangen, rechten en vrijheden van de student, moet er een passende alternatieve toetsingsvorm worden aangeboden die de privacybezwaren van de student in voldoende mate wegneemt. Hierbij dient studievertraging zoveel mogelijk voorkomen te worden.
- Proctoring kan een oplossing bieden voor studenten die niet altijd naar de instelling kunnen komen. Voorbeelden hiervan zijn studenten die in quarantaine of isolatie moeten of tot de risicogroepen voor het coronavirus behoren, studenten die het onderwijs combineren met een topsportcarrière of ondernemerschap en studenten die mantelzorg verrichten. Voor studenten die om een gegronde reden niet naar de instelling toe kunnen, geldt dat de onderwijsinstelling zich moet inspannen om een alternatief aan te bieden. Het organiseren van een alternatieve tentamen moet voor de instelling wel uitvoerbaar zijn.

¹ https://www.autoriteitpersoonsgegevens.nl/sites/default/files/atoms/files/aanbevelingen_online_proctoring_onderwijs.pdf

² https://www.surf.nl/files/2020-04/surf-rapport-online-proctoring_2020_update-april-2020.pdf